

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

28 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte
judecători

URSACHE Petru
NICOLAEV Ghenadie
MORARU Petru

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017, în cauza penală privind-o pe

CRĂCIUN Mariana Alexei, născută la XXX,
originară din XXX și domiciliată în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.08.2016 - 03.11.2016;

Instanța de apel: 26.12.2016 – 09.02.2017;

Instanța de recurs: 22.05.2017 – 28.06.2017.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 03 noiembrie 2016, Crăciun M. a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții legate de gestionarea valorilor materiale pe un termen de 2 ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea executării pedepsei cu închisoarea în privința inculpatei pe un termen de probațiune de 1 an.

2. Pentru a pronunța sentința, *în fapt*, prima instanță a constatat că, Crăciun M. în perioada dintre 02.04.2016 - 08.05.2016, fiind angajată în calitate de vânzătoare la SRL „Leoval Grup”, având scopul însușirii ilegale a bunurilor altei persoane încredințate ei în administrare, a însușit bani în numerar din ghereta de pe str. Igor Vieru 10, mun. Chișinău, în sumă de 18 455 lei 33 bani, cauzându-i astfel lui SRL „Leoval Grup” o daună materială considerabilă.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de fond a reținut că, *în drept*, faptele inculpatei întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. c) Cod penal, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în modul prevăzut de art. 401

Cod de procedură penală, a fost atacată cu apel de către reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan V., prin care s-a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, admiterea acesteia și casarea sentinței, din motiv că prima instanță nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru justa soluționare a acestei cauze, iar concluziile instanței vin în contradicție cu circumstanțele cauzei.

De asemenea, apelantul a solicitat repunerea în termen a apelului declarat, menționând că abia la data de 28 noiembrie 2016, a recepționat sentința, fapt confirmat prin semnătura aplicată de dînsul pe coperta dosarului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017 apelul declarat de reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan V. a fost respins, ca fiind depus peste termen, cu menținerea sentinței atacate fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, s-a menționat că, prin încheierea din 24.08.2016, prima instanță a numit spre judecare cauza penală privind-o pe Crăciun M. pentru data de 12.09.2016, ora 10:00, ulterior în adresa participanților la proces au fost expediate citații, mai mult, potrivit cotorului avizului de recepție, la data de 22.09.2016, reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan V. a recepționat citația, prin care i-a fost comunicat că la 12.10.2016, ora 14:00, în sala nr. 8, în cadrul Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău va avea loc examinarea acestei cauze.

Totodată, s-a reținut că potrivit proceselor-verbale ale ședințelor de judecată din datele de 12.10.2016 și respectiv de 19.12.2016, reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan V. a fost prezent la ședință și acestuia i-a fost comunicat că la 03.11.2016, va avea loc pronunțarea integrală a sentinței.

Însă, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 03.11.2016, s-a constatat că la pronunțarea integrală a sentinței părțile nu s-au prezentat. Cu toate acestea, instanța de apel a specificat că reprezentantul SRL „Leoval Grup” cunoștea cu certitudine că pronunțarea sentinței va avea loc la data nominalizată, dar a declarat apel abia la 12.12.2016, adică peste termenul legal prevăzut de art. 402 Cod de procedură penală.

În consecință, instanța a conchis asupra netemeinicii argumentelor formulate de parte privitor la repunerea în termen a apelului declarat, menționând că neprezentarea la pronunțarea sentinței integrale nu poate servi drept temei de repunere în termen și din atare considerente apelul a fost respins, ca fiind tardiv.

6. Nefiind de acord cu soluția instanței de apel reprezentantul SRL „Leoval Grup” Mitrofan V. declară recurs ordinar, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, din motiv că aceasta ilegal și neîntemeiat i-a respins cererea de apel, ca fiind depusă peste termen.

În opinia recurentului, faptul că cererea de apel a fost respinsă, ca fiind depusă peste termen contravine materialelor cauzei, întrucît partea a recepționat copia sentinței la data de 28.11.2016, ceea ce se confirmă prin semnătura aplicată de dînsul pe coperta dosarului. Recurentul menționează că prima instanță nici pînă în prezent nu i-a expediat copia sentinței și aceasta nu a fost plasată pe portalul web al instanței.

Totodată, recurentul specifică că, despre motivele depunerii cererii de apel abia la data de 12.12.2016 dînsul a înștiințat instanța de apel, iar aceasta vădit neîntemeiat i-a respins cererea, ca tardivă.

În recurs se mai evidențiază că instanța de apel nu a indicat norma legală pe baza căreia a statuat asupra faptului că neprezentarea părții la pronunțarea integrală a sentinței nu o scutește pe aceasta de a ataca sentința în termenii legali.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, în referința depusă privind opinia asupra recursului declarat de reprezentantul SRL „Leoval Grup” Mitrofan V., menționează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, pentru următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor specificate de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din textul recursului declarat, se constată că titularul acestuia invocă temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și critică soluția instanței de apel, din motiv că, în opinia sa, instanța eronat i-a fost respins apelul, ca depus peste termen.

Verificînd alegațiile recurentului, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt vădit nefondate, iar decizia instanței de apel este legală și întemeiată, în partea ce ține de respingerea apelului declarat de reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan V., ca fiind depus peste termen, or în motivarea soluției adoptate s-a specificat că, potrivit art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd cauza în ordine de apel, este în drept să respingă apelul, menținînd hotărîrea atacată, dacă acesta este tardiv.

Conform art. 402 alin. (1) Cod de procedură penală și practicii judiciare despre judecarea cauzelor penale în ordine de apel, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. În acest sens, se relevă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în cauza *Sutter vs. Elveția*, a statuat că de la data pronunțării hotărîrii începe a curge termenul de exercitare a căii de atac.

Mai mult ca atît, cu privire la necesitatea prezentării părților la pronunțarea integrală a sentinței, Colegiul ține să remarce că această chestiune este facultativă, adică părțile la dorință pot asista în ședință și primi o copia a hotărîrii, sau ulterior se pot adresa pentru recepționarea acesteia, însă indiferent de prezentarea sau neprezentarea acestora, termenul de atac a hotărîrii va curge începînd cu ziua următoare pronunțării. Statuarea dată, nu este o „concluzie a instanței care nu are suport legal”, după cum susține

recurentul, ci rezultă din analiza coroborată a art. 402, 340 și 230 Cod de procedură penală.

În același context, instanța de recurs amintește că, potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, raportat la explicațiile date de Curtea Supremă de Justiție în deciziile sale, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului pînă la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Or, la calcularea termenului de apel determinant este constatarea momentului de la care începe să curgă acesta. Regula generală în acest sens prevede că termenul începe să curgă pentru părți din ziua următoare în care a fost pronunțată sentința.

În cauza deferită judecătii se constată că apelul declarat de reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan V., a fost depus la data de 09.12.2016, prin intermediul oficiului poștal, ceea ce se confirmă prin ștampila aplicată de instituția dată pe plic, și a fost recepționat de instanța de apel la data de 12.12.2016, după cum corect s-a menționat și în partea descriptivă a deciziei recurate.

În acest punct de analiză, este relevant de a face trimitere la stipulările din art. 232 alin. (1) Cod de procedură penală, unde legislatorul a indicat expres că actul depus în cadrul termenului prevăzut de lege la oficiul poștal prin scrisoare recomandată este considerat ca făcut în termen, iar recipisa oficiului poștal despre actul primit pe actul depus, servesc drept dovadă a datei depunerii acestuia. În cazul scrisorilor simple ștampila aplicată pe plicul expediat are valoare de dovadă a datei certe de depunere a actului. Dacă data de plecare a cererii expediate prin poștă aplicată prin ștampilă este ziua în care se împlinește termenul, se consideră că actul este făcut în termen.

Prin urmare, Colegiul penal apreciază că instanța de apel corect a statuat că termenul de declarare a apelului de 15 zile, a expirat pentru apelant la data de 21 noiembrie 2016, iar declarând apel la 09 decembrie 2016 (f.d.184), partea a omis termenul legal de depunere a acestuia, întrucît sentința Judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău din 03 noiembrie 2016, a fost pronunțată integral în cadrul ședinței de judecată din aceeași zi, la care partea nu a fost prezentă, din motive imputabile acesteia.

În contextul dat, Colegiul respinge alegațiile recurentului precum că sentința nu a fost plasată pe pagina web a primei instanței, dat fiind că verificînd portalul instanțelor de judecată se constată că, în aceeași zi, adică la data de 03 noiembrie 2016, Judecătoria Ciocana, mun. Chișinău a plasat textul sentinței integrale privind-o pe Crăciun M. pe portal.

Subsidiar celor consemnate supra, Colegiul menționează că termenul de apel este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită exhaustiv prin lege. Termenul respectiv este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși apelul a fost declarat după expirarea termenului, acesta urmează a fi respins ca declarat peste termen, cu excepția cînd întîrzierea a fost determinată de motive întemeiate, însă, la caz, această din urmă premiză nu s-a confirmat.

În apel, nu s-au invocat motive întemeiate ce au determinat întârzierea declarării apelului, astfel, instanța de apel fiind în imposibilitate să repună în termen apelul.

Mai mult, conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Relevante în acest sens sunt și unele aspecte ale principiului securității raporturilor juridice ce se conțin în hotărîrea CtEDO din 05 iunie 2012 în cauza Ghirea contra Moldovei, unde s-a statuat că: „... *principiul egalității armelor, care reprezintă unul din elementele noțiunii mai largi a procesului echitabil – presupune că fiecare parte beneficiară de o posibilitate rezonabilă de ași prezenta cazul în condițiile, că nu ar pune-o într-un dezavantaj substanțial în raport cu cealaltă parte.*” Prin alte cuvinte, aplicarea regulilor referitoare la termenele limită este de natură să aducă atingere principiului egalității armelor în cazul în care părțile nu beneficiază de aceleași mijloace pentru a-și susține argumentele în fața instanței.

Din atare considerente, instanța de recurs, făcînd trimitere la art. 420 Cod de procedură penală, care stipulează că recursul este o cale ordinară de atac ce poate fi folosită împotriva hotărîrilor pronunțate asupra fondului cauzei și nu pot fi atacate cu recurs sentințele în privința cărora părțile nu au folosit calea apelului, sau apelul a fost respins peste termen, va dispune inadmisibilitatea recursului declarat de reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan V., deoarece acesta este vădit neîntemeiat.

9. În temeiul art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de reprezentantul SRL „Leoval Grup”, Mitrofan Valeriu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 februarie 2017, în cauza penală privind-o pe Crăciun Mariana Alexei, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 iunie 2017.

Președinte

URSACHE Petru

Judecător

NICOLAEV Ghenadie

Judecător

MORARU Petru